

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталя Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

Найменш сформованими виявились наступні здатності: спільна увага; уміння уточнити, пояснити і переконати інших; уважність до співрозмовника; розуміння соціального контексту та здійснення дій відповідно до ситуації; гнучкість як здатність підлаштовуватись під бажання інших (інколи навіть всупереч власним бажанням).

Експериментальним шляхом визначено три рівні сформованості інтелекту: низький, середній, високий. Відповідно до визначених показників рівнів сформованості інтелекту у дітей молодшого шкільного віку з РАС було виявлено, що 68% дітей мають низький рівень, 17% - середній рівень, 15% - високий рівень. Отже, становлення інтелекту у дітей молодшого шкільного віку з РАС відбувається з певними особливостями та значною затримкою. Такі висновки спонукають до визначення шляхів розроблення корекційно-розвивальної програми щодо формування та розвитку компонентів інтелекту у дітей молодшого шкільного віку із РАС.

Розроблена програма формування інтелектуального потенціалу у дітей молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектру передбачає 3 етапи проведення, а саме: підготовчий, формувальний, закріплюючий. Експериментально підтверджено, що проведення експериментальної корекційно-розвивальної роботи за розробленою програмою показало наявність якісних змін у сформованості компонентів інтелектуального потенціалу дітей молодшого шкільного віку.

Висновки. Вивчення інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах є досить актуальним в наш час. Дослідження перебігу інтелектуальної діяльності дитини за методиками якісної її оцінки дозволяє отримати цінні відомості про особливості поведінки та прояви рис особистості дитини, здатність її взаємодіяти в умовах спільної діяльності та ін. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в поглибленому вивченні інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.

Список використаної літератури

1. Бар'єри в навчанні та участі дітей із когнітивними порушеннями: особливості розвитку дітей із ЗПП, РАС, ГРДУ: методичний вісник / Л.І. Прохоренко, О.О. Бабяк, І.В. Недозим, Н.І. Баташева. Чернівці : Букрек, 2018, 32 с.
2. Воробей С. Є. Особливості організації інклюзивного навчання в закладах середньої освіти. URL <http://teacherjournal.in.ua/blog/articles/3251/5b4f8a944a1b0-Vorobei.pdf>. (дата звернення: 20.10.2020)
3. Кугуєнко Н.Ф. Світовий досвід інтегрування дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітні навчальні заклади. *Джерело педагогічних інновацій – управління освіти*. URL Режим доступу : kominternovskiy-ruo.edu.kh.ua/Files/.../Джерело_Силина_2013.doc. (дата звернення: 19.10.2020)
4. Недозим І. В. Методики дослідження соціального інтелекту у дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. 2018. Том 23. Вип. 2 (48). С. 18 – 44.

УДК 373.2.091.313

ДО ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**Корольова О., здобувач ОС «магістр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,
6 курс, РДГУ**

Науковий керівник: канд.пед.наук, доцент Найда Р.Г.

Постановка проблеми. Найважливішими передумовами використання технології проєктування в ЗДО є теоретична обізнаність педагогів з даною технологією, а також здатність майстерно впроваджувати ці знання на практиці. Лише педагоги з творчим

потенціалом, з високою педагогічною майстерністю застосовують навчання на основі методу проєкту.

Метою статті є висвітлення проблеми впровадження проєктних технологій у роботу вихователя-педагогіка закладу дошкільної освіти, обґрунтування етапів та класифікації проєктних технологій у сучасній психолого-педагогічній літературі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагог, який використовує у своїй практиці метод проєктів має:

- створити мотивацію;
- сформуванати освітнє середовище;
- визначити, чого мають навчитися діти в результаті роботи;
- уміти використати прості приклади для пояснення складних явищ;
- організувати роботу (у малих групах, індивідуально);
- володіти способами організації обговорення в групах методів дослідження, висування гіпотез, аргументування висновків тощо;
- консультувати (за методом підказок);
- мати критерії об'єктивного оцінювання [4, 29].

Вивчаючи особливості відносин світу дорослих і дітей, О. Рейпольська дійшла висновку, що нові форми співдіяльності дозволяють знаходити джерело не тільки емоційно-насичених переживань, але й розвитку. Таким джерелом може стати творчий проєкт, суть якого – свобода його учасників у висловлюванні власної думки, виборі змісту і засобів розв'язання проблеми. Освітній простір, у якому вихователь ефективно застосовує проблемне навчання, є таким, що навчає дитину навчатися. Така діяльність стимулює розвиток дитини [3].

Потрібно пам'ятати, що проєктна діяльність може бути різною як за обсягом завдання, так і за тривалістю. Залежно від типу проєкту його реалізація потребує різних видів діяльності дітей, один з яких домінує. О. Пехота виділяє такі типи проєктів за домінантною діяльністю: дослідницькі; творчі; ігрові; ознайомлювально-інформаційні; літературно-творчі; практико-орієнтовані.

Дослідниця розділяє також проєкти за характером контактів, за кількістю учасників, за тривалістю проведення (індивідуальні; групові; колективні; в межах усього закладу); за тривалістю виконання (короткочасні, середньої тривалості, тривалі); за предметно-змістовними галузями (моно-проєкти – в межах однієї предметної галузі; міжпредметні проєкти).

О. Пехота виділяє наступні етапи діяльності в роботі над проєктом:

1. Підготовка – визначення теми і мети проєкту.
2. Планування – значення джерел, засобів збору, методів аналізу інформації.
3. Збір інформації – постереження, робота з літературою, анкетування, експеримент.
4. Аналіз – аналіз інформації, формулювання висновків.
5. Подання і оцінка результатів: письмовий звіт та оцінювання результатів і процесу дослідження за встановленими критеріями.

Аналізуючи навчальні посібники з проєктування можна відзначити, що проєктна діяльність включає в себе низку етапів (умовних): пошуковий; аналітичний; практичний; презентаційний та контрольний. В загальних рисах такі етапи можна охарактеризувати наступним чином: перший етап – актуалізація знань, прояв зацікавлення до теми, визначення мети вивчення конкретного матеріалу; другий етап – осмислення нової інформації, критичне читання, третій етап – роздуми або рефлексія, формування власної думки стосовно навчального матеріалу, четвертий етап – узагальнення й оцінка власної діяльності [1].

Зазуліна Л.В. виділяє основні етапи роботи над колективним проєктом:

1. Підготовчий (діагностико-прогностичний).
 - 1.1. Визначення мети і завдань проєкту.
 - 1.2. Опис проєкту, його основних етапів, створеної моделі.
 - 1.3. Експертиза проєкту.
 - 1.4. Пошук методик і засобів виконання завдання.

2. Організаційний.
 - 2.1. Розподіл учасників на групи.
 - 2.2. Конкретизація завдань кожної групи.
 - 2.3. Складання плану діяльності кожної групи, координація роботи груп.
 - 2.4. Розподіл обов'язків між членами групи.
 - 2.5. Підготовка необхідних матеріалів, засобів тощо.
3. Діяльнісний.
 - 3.1. Виконання завдань членами груп за складеними планами та обраними методиками.
4. Узагальнювально-підсумковий.
 - 4.1. Опрацювання, аналіз та узагальнення результатів.
 - 4.2. Звітування груп (захист проєктів).
 - 4.3. Оцінювання результатів діяльності [2].

У літературі ми зустрічаємо алгоритм діяльності над проєктом у шість етапів, запропонованими Т. Піроженко. яка звертає увагу на те, що такий поділ є умовним і орієнтується на основний вид діяльності дітей. Дослідниця ґрунтовно описує проєкт з психологічної сторони взаємодії дорослого і дитини. Справжній проєкт розпочинається зі створення педагогом ситуації, в якій у свідомості кожної дитини виникають запитання і, незважаючи на всі її зусилля, змушують дитину діяти.

Важливо, щоб на кожному етапі проєктної діяльності відбувалася міжособистісна взаємодія, міжособистісне спілкування. Педагогу потрібно пам'ятати, що метою проєктної діяльності є:

- виховання дітей здатних бути самостійними у мисленні та в діях;
- розвиток умінь: комунікативних, дослідницьких, співпраці;
- розвиток умінь працювати з інформацією, формулювати проблеми і знаходити шляхи їх розв'язання;
- розвиток критичного мислення;
- навчання ґрунтується на «живих словах»;
- комбінування усного і письмового, навчання через діалог;
- головний аспект у роботі над проєктом - не тільки, як ми це робимо, а й чому ми це робимо.

Висновки. Таким чином, проєктна технологія поєднує в собі різні етапи, форми та методи роботи, сприяє вихованню творчої особистості, саморозвитку дошкільника, розкриттю його потенційних здібностей, ініціативності, креативності, самостійності. А водночас спонукає до вирішення завдань нетрадиційним способом як педагога так і дітей.

Список використаної літератури

1. Безпалько О. В. Соціальне проектування навч. посіб. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т психології та соц. педагогіки, 2010. 127 с.:
2. Зазуліна Л.В. Педагогічні проєкти: Науково-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2006. 40с.
3. Рейпольська О. Формування базових якостей особистості дітей старшого дошкільного віку в ДНЗ : монографія. Харків : Мадрид, 2015. 330 с.
4. Романовська М.Б. Метод проєктів у навчальному процесі: Методичний посібник. Харків : Веста: Вид-во «Ранок», 2007. 160 с.

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135